

Τίτλος μαθήματος:	Εργαστηριακή & Πρακτική Άσκηση – Εποπτεία
Κωδικός μαθήματος:	MSWC526
Τύπος μαθήματος:	Υποχρεωτικό κατεύθυνσης: «Κλινική Κοινωνική Εργασία με Οικογένειες, Παιδιά και Εφήβους»
Επίπεδο μαθήματος:	Μεταπτυχιακό
Έτος / Εξάμηνο σπουδών:	2 ^ο Έτος/4 ^ο Εξάμηνο
Αριθμός διδακτικών μονάδων ECTS:	15 ECTS
Σκοπός και στόχοι μαθήματος:	<p>Ο σκοπός της Εργαστηριακής & Πρακτικής Άσκησης – Εποπτείας για μεταπτυχιακούς φοιτητές κλινικής κατεύθυνσης, είναι η συνθετική, συνειδητή, σκόπιμη και ολοκληρωμένη χρησιμοποίηση των θεωρητικών γνώσεων, της μεθοδολογίας, των αρχών, αξιών και δεξιοτήτων του επαγγέλματος στην πράξη της κλινικής κοινωνικής εργασίας. Οι επί μέρους στόχοι είναι: (α) η καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση δυσλειτουργιών σε άτομα, οικογένειες, ομάδες, (β) η ανάπτυξη αυτονομίας στους φοιτητές, (γ) η παραγωγική συμμετοχή τους στην ευρύτερη λειτουργία της κοινωνικής υπηρεσίας που πραγματοποιούν την πρακτική τους άσκηση, (δ) Η εφαρμογή εξειδικευμένων γνώσεων, δεξιοτήτων και πρακτικών, (ε) Η ανάπτυξη ποιοτικής διαγνωστικής εκτίμησης, σχεδιασμού δράσης και στοχευμένης παρέμβασης. (στ) Η σκόπιμη χρησιμοποίηση επιλεγμένων μοντέλων παρέμβασης ανάλογα με τις ανάγκες και τα ιδιαίτερα προβλήματα των ατόμων, οικογενειών, μικρών ομάδων και (ζ) η ευαισθητοποίηση στην αυτοεπίγνωση του φοιτητή.</p>
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none"> • Με τη συμπλήρωση της ΠΑ Ι, οι φοιτητές θα είναι σε θέση να: • Κατανοούν και να χρησιμοποιούν θεωρίες της ανθρώπινης συμπεριφοράς, των κοινωνικών συστημάτων και μεθόδων. • Κατανοούν και να εφαρμόζουν σταδιακά βασικές γνώσεις και αρχές της κλινικής κοινωνικής εργασίας ανάλογα με τις ανάγκες και τα προβλήματα βιοψυχοκοινωνικής λειτουργικότητας ατόμων, οικογενειών και μικρών ομάδων • Κατανοούν και εμβαθύνουν στη διεργασία εκτίμησης της υποστηρικτικής στο Εγώ παρέμβασης και εν μέρει της τροποποιητικής του Εγώ παρέμβασης, στην κλινική κοινωνική εργασία. • Κατανοούν και να εφαρμόζουν συνειδητά, επιλεγμένα μοντέλα μεθοδολογίας της κλινικής κοινωνικής εργασίας, ανάλογα με τα προβλήματα, τις ανάγκες και τη δυσλειτουργικότητα των ατόμων, οικογενειών και μικρών ομάδων. • Κατανοούν και διακρίνουν, εφαρμόζουν και αξιολογούν τις κατάλληλες παρεμβάσεις ανάλογα με το επιλεγμένο θεωρητικό μοντέλο. • Κατανοούν και να χρησιμοποιούν υποστηρικτικού τύπου δεξιότητες και παρεμβάσεις. • Κατανοούν και να εφαρμόζουν θεωρητικές έννοιες και πρακτικές που έχουν δοκιμαστεί εμπειρικά με επιτυχία. • Κατανοούν και να χρησιμοποιούν τις κατάλληλες για κάθε περίπτωση τεχνικές και δεξιότητες, να τις τροποποιούν και να τις προσαρμόζουν κριτικά, ανάλογα με

	<p>το πολιτισμικό περιβάλλον και τις ανάγκες των χρηστών.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατανοούν και να μεταφέρουν γνώσεις και εμπειρίες από τον ένα τομέα στον άλλο, από τη μια ομάδα-στόχο στην άλλη, προσαρμόζοντας τις και επιλέγοντας κριτικά τις κατάλληλες για κάθε περίπτωση δεξιότητες. • Αντιμετωπίζουν ευάλωτα άτομα, ομάδες και οικογένειες που έχουν υποστεί τραύμα ή και βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο. • Κατανοούν και να εστιάζουν στη διάγνωση, εκτίμηση και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της παρέμβασης, ανάλογα με το μοντέλο παρέμβασης • Προάγουν την κοινωνική αλλαγή, την ενδυνάμωση και ΤΗΝ απεμπλοκή του ατόμου, οικογένειας, ομάδας. • Κατανοούν και αναπτύσσουν συνεργασία με άλλες ειδικότητες, να συμμετέχουν σε διεπιστημονικές ομάδες όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο . • Αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεχιζόμενης επαγγελματικής εξέλιξης, της εποπτείας στην οργάνωση. • Εργαστούν σε πολυπολιτισμικό κοινωνικό περιβάλλον, προωθώντας στάσεις και πολιτικές ενάντια στις διακρίσεις και την καταπίεση.		
Προαπαιτούμενα:	Κανένα	Προϋποθέσεις:	Θεωρητικά Μαθήματα όλων των εξαμήνων
Περιεχόμενο μαθήματος:	<ul style="list-style-type: none"> • Μοντέλα μεθοδολογίας της κλινικής κοινωνικής εργασίας • Σταδιακή εφαρμογή βασικών γνώσεων και αρχών της κλινικής κοινωνικής εργασίας ανάλογα με τις ανάγκες και τα προβλήματα βιοψυχοκοινωνικής λειτουργικότητας ατόμων/ οικογενειών/μικρών ομάδων. • Θεωρίες της ανθρώπινης συμπεριφοράς, των κοινωνικών συστημάτων και μεθόδων. • Διαφοροδιάγνωση, διαγνωστική εκτίμηση, διαμόρφωση σχεδίου δράσης και διεργασίες παρέμβασης για τη συνολική διαχείριση του περιστατικού. • Δεξιότητες και παρεμβάσεις υποστηρικτικού τύπου. • Τεχνικές και δεξιότητες για κάθε περίπτωση, τροποποιημένες και προσαρμοσμένες κριτικά, ανάλογα με το πολιτισμικό περιβάλλον και τις ανάγκες των χρηστών. • Θεωρητικές έννοιες και πρακτικές που έχουν δοκιμαστεί εμπειρικά με επιτυχία. • Συνεργασία με άλλες ειδικότητες και συμμετοχή σε διεπιστημονικές ομάδες όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο. • Χειρισμός ευάλωτων ατόμων, ομάδων και οικογενειών που έχουν υποστεί τραύμα ή και βρίσκονται σε υψηλό κίνδυνο. • Κοινωνική αλλαγή, ενδυνάμωση και απεμπλοκή του ατόμου, οικογένειας και ομάδας. • Διοικητική και εκπαιδευτική εποπτεία και συμμετοχή σε ευρύτερες υπηρεσιακές δράσεις • Στάσεις και πολιτικές ενάντια στις διακρίσεις και την καταπίεση (πολυπολιτισμικό κοινωνικό περιβάλλον)		
Προτεινόμενη και/ή απαραίτητη βιβλιογραφία:			
Βασική βιβλιογραφία:	<ul style="list-style-type: none"> • Βεργέτη, Α.(2009). <i>Κοινωνική Εργασία με οικογένειες σε κρίση</i>. Αθήνα: Τόπος. • Δημοπούλου – Λαγωνίκα, Μ., Ταυλαρίδου – Καλούτση, Α., Μουζακίτης, Χ. (2011). <i>Μεθοδολογία Κοινωνικής Εργασίας: Μοντέλα Παρέμβασης</i>. Αθήνα: Τόπος. • Κανδυλάκη, Α.(2008). <i>Συμβουλευτική στην Κοινωνική Εργασία, Δεξιότητες και Τεχνικές</i>. Αθήνα: Τόπος. • Παπαϊωάννου, Κ. (1998). <i>Κλινική Κοινωνική Εργασία. : Κοινωνική Εργασία με</i>		

	<p>Άτομα. Αθήνα: Έλλην.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hopps J. G., Pinderhughes E., Shankar R. (1995). <i>The power to care. Clinical practice Effectiveness with Overwhelmed clients</i>, New York: Free Press. • Karls, J. M. & Wandrel, K. E. (2004). <i>Εγχειρίδιο 'Πλεύση. Το Πρόσωπο στο περιβάλλον του'</i>. Καλλιδικάκη, Θ. (επ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. • Northen, H. (1995). <i>Clinical Social Work: Knowledge and Skills</i>. USA: Columbia University Press. • Svenson, C. (1995/2009). <i>Clinical Social Work. Encyclopedia of Social Work</i>. 20th ed. USA: Oxford University Press and NASW Press. • Urbang, E. (1979). In defense of process recording. <i>Smith College Studies in Social Work</i>, 50(1), 1-15. • Wilson, S.J. (1980). <i>Recordings: Guidelines for social workers</i>. New York: Free Press.
Συμπληρωματική Βιβλιογραφία:	<ul style="list-style-type: none"> • Κατάκη Χ. & Ανδρουτσοπούλου Α. (2003). <i>Με γόμα και καθρέφτη. Εννιά ιστορίες συστημικής ψυχοθεραπείας</i>. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα. • <i>Handbook for Student Social Work Recording</i>. Columbia University, School of Social Work, Department of Field Education. Retrieved on 6.10.2013, from: http://socialwork.columbia.edu/sites/default/files/file_manager/pdfs/Student-Resources/Process_Recordings_Handbook.pdf. • Neuman, K.M. & Friedman, B.D. (1997). Process recordings: Fine-tuning and old instrument. <i>Journal of Social Work Education</i>, 33(2), 237-243. • Ober, R. (2002). Process Recordings. <i>Notes</i>. Retrieved on 5.10.2013, from: http://www.sjsu.edu/socialwork/docs/field/Process_Recordings_Ober.pdf.
Προγραμματισμένες μαθησιακές δράσεις και μέθοδοι διδασκαλίας:	<ul style="list-style-type: none"> • Η Εργαστηριακή & Πρακτική Άσκηση – Εποπτεία, πραγματοποιείται στο πλαίσιο ενός εκπαιδευτικού εξαμήνου (του 4^{ου}) (με ενδεικτική διάρκεια 16 εβδομάδες) και περιλαμβάνει δραστηριότητες συνολικής διάρκειας 600 ωρών, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται η παρουσία του/της φοιτητή/τριας στο πλαίσιο πρακτικής άσκησης, η διεκπεραίωση εργασιών της υπηρεσίας και η συμμετοχή του/της σε διάφορες δραστηριότητες της υπηρεσίας αυτής. Επιπλέον, οι φοιτητές υποχρεούνται να συμμετέχουν σε ατομικές και ομαδικές εποπτείες, σε εργαστηριακές δραστηριότητες και σε εκπαιδευτικές και επιστημονικές δραστηριότητες του Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας, καθώς και να εκπονούν κατ' οίκον ασκήσεις και εργασίες που τους αναθέτουν οι αρμόδιοι ακαδημαϊκοί επόπτες. • Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές τοποθετούνται για Πρακτική Άσκηση σε επιλεγμένες υπηρεσίες και οργανώσεις κοινωνικής πρόνοιας. • Η τοποθέτηση των μεταπτυχιακών φοιτητών πραγματοποιείται με κριτήρια τις εκπαιδευτικές δυνατότητες του πλαισίου και τις εκπαιδευτικές ανάγκες του κάθε φοιτητή. • Οι ατομικές συναντήσεις εποπτείας με τους μεταπτυχιακούς φοιτητές πραγματοποιούνται τακτικά εβδομαδιαία στην διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης (τουλάχιστον 13 εποπτείες), και οι συναντήσεις με διοικητικούς επόπτες των φοιτητών στα πλαίσια άσκησης γίνονται προγραμματισμένα δύο φορές τον μήνα (τουλάχιστον 8 συναντήσεις). • Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου πραγματοποιούνται εκπαιδευτικά εργαστήρια (διάρκειας τουλάχιστον 18 ωρών) από το Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας.
Μέθοδοι και κριτήρια αξιολόγησης:	<p>Ο μεταπτυχιακός/η φοιτητής/τρια υποχρεούται να παραδώσει:</p> <ul style="list-style-type: none"> • πλήρες αρχείο καταγραφής ημερολογιακής εργασίας και ενεργειών στο πλαίσιο πρακτικής άσκησης, • περιγραφή και κριτική ανάλυση της οργάνωσης και προγραμμάτων της,

FREDERICK UNIVERSITY

	<ul style="list-style-type: none"> • μελέτη και επιλογή κλινικών περιπτώσεων (πχ άτομα, ομάδα, οικογένεια), • σχεδιασμός και καταγραφή ιστορικού τους, • σχεδιασμός και καταγραφή συνεντεύξεων (πχ άτομα, οικογένεια) ή και σχεδιασμός και καταγραφή ομαδικής παρέμβασης, • αξιολόγηση παρεμβάσεων, • σχεδιασμός και καταγραφή λειτουργίας και δυναμικής διεπιστημονικής ομάδας, • αρχείο συμμετοχής σε δράσεις/εργαστήρια/ημερίδες/εκδηλώσεις, κ.ά., • τελική έκθεση/μελέτη/αξιολόγηση πρακτικής άσκησης. <p>Η βαρύτητα της αξιολόγησης βαθμολογείται με βάση τις 100 μονάδες.</p>
Γλώσσα διδασκαλίας:	Ελληνικά